Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест
(Обн., ДВ, бр. 46 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 86 от 2005 г. и бр. 52 от 2008 г.)

§ 1. В чл. 4, ал. 3 след думите „криминална полиция (Интерпол)” се добавя „или при получаване на сигнал чрез Шенгенската информационна система (ШИС)”.

§ 2. В чл. 19 се създава ал. 5:

„(5) Алинеи 1-4 не се прилагат, когато срещу исканото лице има висящо наказателно производство за престъпление, различно от това, за което се иска екстрадицията, или лицето трябва да изтърпи наказание за престъпление, различно от това, за което се иска екстрадицията.”

§ 3. В чл. 36 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Европейска заповед за арест се издава за лица, извършили деяния, които се наказват съгласно правото на издаващата държава с лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок не по-малко от една година, или с друго по-тежко наказание, или ако наложеното наказание лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, е не по-малко от 4 месеца.”

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Двойна наказуемост не се изисква за следните престъпления, ако в издаващата държава те са наказуеми с лишаване от свобода не по-малко от три години или с друго по-тежко наказание, или за тях се предвижда мярка, изискваща задържане за максимален срок не по-малко от три години:

1. участие в организирана престъпна група;

2. тероризъм;

3. трафик на хора;

4. сексуална експлоатация на деца и детска порнография;

5. незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества;

6. незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества;

7. корупция;

8. измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности от 26 юли 1995 г.;

9. изпиране на имущество, придобито от престъпление;

10. подправка на парични знаци, включително евро;

11. компютърни престъпления и престъпления, свързани с компютри;

12. престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и на застрашени растителни видове и разновидности;

13. подпомагане на незаконно влизане и пребиваване в страната;

14. убийство, тежка телесна повреда;

15. незаконна търговия с човешки органи и тъкани;

16. отвличане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложници;

17. расизъм и ксенофобия;

18. организиран или въоръжен грабеж;

19. незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството;

20. мошеничество;

21. рекет и изнудване;

22. подправка на изделия и пиратство;

23. подправка на административни документи и търговия с тях;

24. подправка на платежни инструменти;

25. незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа;

26. незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали;

27. търговия с противозаконно отнети превозни средства;

28. изнасилване;

29. палеж;

30. престъпления под юрисдикцията на Международния наказателен съд;

31. незаконно отвличане на летателни средства или кораби;

32. саботаж.”

§ 4. В чл. 37, ал. 1, т. 3 думите „доказателства за” се заличават.

§ 5. В глава пета, раздел първи се създава чл. 37а:

„Акцесорни престъпления

Чл. 37а. Когато Европейската заповед за арест включва няколко отделни престъпления, поне едно от които отговаря на изискванията на чл. 36, ал. 1 или 3, изпълняващата държава има право да разреши предаването и за останалите престъпления.”

§ 6. Създава се чл. 38б:

„Получаване на Европейска заповед за арест чрез Шенгенската информационна система.

Чл. 38б. При получаване на сигнал чрез Шенгенската информационна система (ШИС) прокурор извършва проверка и се произнася дали информацията, придружаваща сигнала, отговаря на изискванията на чл. 36 и чл. 37, ал. 1.”

§ 7. В чл. 41 ал. 3 се изменя така:

„(3) Когато Европейската заповед за арест е издадена с цел провеждане на наказателно преследване срещу български гражданин или лице, постоянно пребиваващо в Република България, предаването на това лице се извършва при предварително изискана от издаващата държава гаранция, че след като лицето бъде изслушано на нейна територия, ще бъде върнато в Република България на неин граничен контролно-пропускателен пункт за изтърпяване на наложеното му наказание лишаване от свобода или взетата мярка, изискваща задържане. В тези случаи не се извършва трансфер на осъдено лице, а разноските по неговото връщане са за сметка на издаващата държава.”

§ 8. В чл. 42, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се ново изречение второ:

„В тези случаи прокурорът извършва проверка дали Европейската заповед за арест отговаря на изискванията на чл. 36 и 37.”

2. Досегашното изречение второ става изречение трето.

§ 9. В чл. 44 се правят следните допълнения:

1. В ал. 7 се създава изречение трето:

„В случай на прилагане на чл. 52, ал. 1 тази мярка за неотклонение се счита за взета от момента на приключване на наказателното производство или от момента на изтърпяване на наложеното наказание.”

2. Създава се ал. 13:

„(13) Алинеи 11 и 12 се прилагат и в случаите, когато лицето е осъдено от чужд съд, след като е било предадено за наказателно преследване в съответната държава въз основа на Европейска заповед за арест при условията на чл. 41, ал. 3. В тези случаи при връщането на лицето Върховната касационна прокуратура го настанява в съответно място за лишаване от свобода, за което уведомява окръжния прокурор по ал. 11.”

§ 10. В чл. 45 ал. 1 се изменя така:

„(1) Когато в съдебното заседание исканото лице изрази съгласие за предаване, съдът прилага съответно чл. 19, ал. 1 и 2. В този случай лицето може да направи и отказ от принципа на особеността. Тази разпоредба не се прилага, когато срещу исканото лице има висящо наказателно производство за престъпление, различно от това, за което е издадена Европейската заповед за арест, или лицето трябва да изтърпи наказание за престъпление, различно от това, за което е издадена Европейската заповед за арест.”

§ 11. В чл. 48, ал. 2 се създава изречение второ:

„Съдът обявява решението си в открито съдебно заседание с участие на страните.”

§ 12. В чл. 52, ал. 2 думите „В случаите по ал. 1” се заменят с „В срока по ал. 1”.

§ 13. В чл. 56, ал. 2 накрая се добавя „и чл. 37а”.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест

Предлаганите изменения и допълнения в Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест (ЗЕЕЗА) целят прецизиране на разпоредбите, уреждащи фактическото предаване на лица на основата на Европейската заповед за арест (ЕЗА) в хипотезите, в които тя е издадена с цел провеждане на наказателно преследване срещу български гражданин или лице, временно пребиваващо в Република България, и българският съд е допуснал предаването на лицето. Това става, при условие че след като бъде изслушано в издаващата държава членка, лицето ще бъде върнато в Република България за изтърпяване на наложеното му в издаващата държава наказание лишаване от свобода или друга мярка, изискваща задържане. Във връзка с това се предвижда изменение на чл. 41, ал. 3, като се цели прецизиране на разпоредбата относно гаранцията за връщане на лицето. В тези случаи българският съд следва предварително да изиска и получи от издаващата ЕЗА държава членка такава гаранция, за да допусне предаване на лицето, при условие че то бъде върнато след приключване на наказателното производство. С разпоредбата се отстранява възможността българският съд да приеме гаранция на чуждата държава, че въпросното лице може да бъде върнато при условия, различни от тези, посочени в Рамковото решение за Европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите – членки на Европейския съюз, наричано по-нататък „Рамковото решение”.

В пълно съответствие с Рамковото решение се предлагат следните изменения:

- прецизират се разпоредбите относно условията за прилагане на Европейската заповед за арест в частта относно тежестта на наложеното наказание лишаване от свобода;

- премахва се необоснованото изискване за предоставяне на доказателства за наличието на влязъл в сила съдебен акт, на основание на който е издадена Европейската заповед за арест.

Създава се нова разпоредба, с която се предоставя законова възможност правоприлагащите органи да включват в Европейската заповед за

арест и допълнителни (акцесорни) престъпления. Това са престъпления, които не отговарят на общите условия за прилагане на ЕЗА, но могат да се включат в заповедта, ако паралелно с тях се включи и престъпление, отговарящо на тези условия. С приемането на този текст законодателят ще се съобрази с препоръките, заложени в Окончателния доклад за България в рамките на Четвъртия кръг от взаимни оценявания „Практическо прилагане на Европейската заповед за арест и съответни процедури за предаване между държавите членки”.

Законопроектът предвижда допълнение, целящо предоставяне на законова възможност за задържане на лицето с цел осъществяване на процедурата по фактическото му предаване на съдебните власти на издаващата държава в случаите на отложено изпълнение на ЕЗА. Създава се и изрична процедура, по която да бъде изпълнено поетото от съда задължение в случаите, когато лицето е било временно предадено на издаващата държава за провеждане на наказателно производство срещу него и след получени гаранции от същата държава то да бъде върнато, за да изтърпи наложеното му наказание в Република България.

С оглед избягване на противоречиво тълкуване на нормата и съответно - противоречива съдебна практика, както и с цел по-пълно съобразяване със смисъла на съответната разпоредба на Рамковото решение, в чл. 45, ал. 1 и 3 се правят следните изменения:

- изрично се уточнява характерът на отказа на лицето от принципа на особеността – във всички случаи такъв отказ може да бъде направен единствено след изразено съгласие за незабавно предаване, т.е. съгласието за незабавно предаване задължително предхожда и предпоставя отказа от принципа на особеността;

- създава се задължение на съда наред с проверка на абсолютните основания за отказ да извършва процесуални действия по проверка за висящи наказателни производства на територията на Република България във всички случаи на изразено съгласие за незабавно предаване. Целта е чрез тази съкратена процедура да не се допуска блокиране на висящи наказателни производства по отношение на същото лице. В същия смисъл се предлага и допълнение в чл. 19 от действащия закон по отношение на постъпила молба за екстрадиция.

Законопроектът предвижда разширяване функциите на прокурора чрез извършване на проверка дали получена по реда на

чл. 42, ал. 2 ЕЗА отговаря на изискванията на чл. 36 и 37. Това предложение цели изпълнение на препоръките от Окончателния доклад за България в рамките на Четвъртия кръг от взаимни оценявания „Практическо прилагане на Европейската заповед за арест и съответни процедури за предаване между държавите членки" относно функциите на прокуратурата в процеса по признаване и изпълнение на ЕЗА. Такива контролни функции на прокуратурата се предвиждат и по отношение на сигналите в Шенгенската информационна система (ШИС) – чл. 38б.

Законопроектът предвижда също така изменение на разпоредбата, регламентираща временното предаване на лице при условия, определени в споразумение между съда и издаващия ЕЗА орган. Така се отстраняват практическите затруднения, дължащи се на грешното тълкуване, че временното предаване е алтернатива на отложеното изпълнение на ЕЗА. Предложената нова редакция внася необходимата яснота върху правната същност на временното предаване, а именно, че се касае за възможност, която може да се осъществи единствено по искане на молещата държава, в случай че е допуснато отложено изпълнение на ЕЗА.

Предложенията за изменение и допълнение на ЗЕЕЗА ще улеснят дейността на правоприлагащите органи, ще доведат до пълно съответствие на закона с Рамковото решение за Европейската заповед за арест и с процедурите за предаване между държавите – членки на Европейския съюз, и с препоръките, заложени в Окончателния доклад за България в рамките на Четвъртия кръг от взаимни оценявания „Практическо прилагане на Европейската заповед за арест и съответни процедури за предаване между държавите членки".

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)